

Preventivní program školy

školní rok 2015/2016

Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640
344 01 Domažlice

Vypracovala: Mgr. Šárka Fišrová

Obsah:

1. Definice primární prevence
2. Charakteristika školy
3. Analýza situace
4. Cíle preventivního programu
  - 4.1. Dlouhodobé cíle
  - 4.2. Konkrétní cíle
5. Formy a metody k dosažení cílů
6. Hodnocení přestupků
7. Závěr
8. Přílohy
  - 8.1. Přehled témat primární prevence ve výuce
  - 8.2. Přehled zájmových kroužků organizovaných školou
  - 8.3. Aktivity pro žáky, rodiče, učitele
  - 8.4. Vnitřní informační zdroje, vnější inf. zdroje, kontakty na organizace

Preventivní program školy

1. Definice pojmu primární prevence a rizikového chování

Prevence – znamená soustavu opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, například nemocem, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům, násilí a podobně.

Primární prevence – základním principem strategie prevence rizikového chování u mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Cílem primární prevence je zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem mezi žáky.

Mezi rizikové chování patří:

- agrese, šikana, kyberšikana, násilí, extremismus, rasismus, intolerance, xenofobie
- záškoláctví
- závislostní chování(kouření, alkoholismus, drogy, gambling)
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy
- rizikové sexuální chování
- domácí násilí, týrání, zneužívání
- kriminální chování

2. Charakteristika školy

SOU Domažlice nabízí jednak tříleté učební obory (Truhlář, Kadeřník, Obráběč kovů, Strojní mechanik, Strojní mechanik – zaměření na obsluhu lisů pro vstřikování plastů, Strojní mechanik – zaměření nástrojař, Kuchař-číšník), jednak čtyřleté maturitní obory (Mechanik seřizovač, Gastronomie, Kosmetické služby) a dvouleté nástavbové studium(Podnikání).

Naše škola má pro teoretickou výuku jednu hlavní budovu. Pro výuku odborného výcviku jsou žáci organizováni částečně v budově školy a částečně na místech poskytovaného vzdělávání.

Ve školním roce 2015/2016 je zapsáno 447 žáků ve 20 třídách(k 1.9.2015).

Školu navštěvují i děti cizích státních příslušníků.

Kromě běžných učeben jsou v budově školy tři učebny výpočetní techniky, měřící středisko, učebna mechatroniky, učebna fyziky, odborná učebna oboru gastronomie, odborná učebna oboru kuchař-číšník, kadeřnický a kosmetický salon, žákovská a učitelská knihovna a v provozu je také školní jídelna s vlastní kuchyní.

Pedagogický sbor tvoří vedení školy (ředitelka, zástupce pro teoretickou výuku, zástupce pro praktickou výuku), 39 učitelů. Při SOU je ustanovena Školská rada, kterou tvoří 2 členové z řad učitelů, 2 členové z řad rodičů žáků a 2 členové jmenovaní Krajským úřadem v Plzni.

3. Analýza situace

V minulém roce jsme se setkali na naší škole s těmito typy rizikového chování:

- vulgární vyjadřování
- záškoláctví
- vandalismus
- krádeže
- šikana

Podle stupně závažnosti řešili jednotlivé případy třídní učitelé ve spolupráci s rodiči, výchovným poradcem, vedením školy, školním metodikem prevence a s dalšími odborníky (Pedagogicko-psychologická poradna, Policie).

Předcházení rizikovému chování na škole slouží začlenění Preventivního programu školy do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracování do školního řádu.

4. Cíle preventivního programu

4.1. Dlouhodobé cíle

- usilovat o vzájemnou spolupráci mezi rodinou a školou
- preventivně působit v oblasti rizikových forem chování
- k prevenci rizikového chování využívat různé příležitosti, formy a metody (besedy, přednášky, fil. představení..)
- vytvořit nabídku mimoškolních a volnočasových aktivit
- upozornit žáky na možnost využití schránky důvěry
- zřízení nástěnky školního metodika prevence a výchovného poradce
- zveřejnění konzultačních hodin metodika a výchovného poradce
- získávat zpětnou vazbu o klimatu ve třídách prostřednictvím třídních učitelů
- podpora rozvoje samostatnosti a odpovědnosti v rozhodování žáka
- působit systematicky proti projevům vandalismu, šikaně a rasové nesnášenlivosti
- podporovat právo žáka na vlastní názor a životní styl, který však neodporuje zásadám slušnosti, občanského soužití a zdravého životního stylu
- také v následujícím školním roce zařadíme do MPP adaptační kurzy pro nastupující 1. ročníky ročníky a jejich třídní učitele
- zlepšit znalosti žáků v oblasti sociálně-patologických jevů
- zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet dovednosti zakotvené v ŠVP
- zlepšovat komunikační dovednosti, sebeovládání a nenásilné zvládnutí konfliktů
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu

4.2. Konkrétní cíle

- předcházet různým formám a projevům šikany
- zajistit dohled nad bezpečností žáků o přestávkách
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a morální postoje ve společnosti
- předcházet záškoláctví
- upevňovat spolupráci a komunikaci s rodiči
- poučit žáky o možnostech řešení domácího násilí (linky důvěry..)
- upozorňovat na správné stravovací návyky, předcházet poruchám příjmu potravy

- podporovat zdravé sebevědomí žáků
- upozorňovat na právní důsledky při nedodržování zákonů
- upozorňovat na zdravotní rizika a právní důsledky spojené s užíváním návykových látek
- vést žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem
- naučit žáky pracovat s informacemi, bezpečnému užívání internetu
- předcházet negativním vlivům médií a reklamy
- předcházet závislosti na virtuálních drogách(počítače, televize)
- upozorňovat na negativní působení sekt
- upozorňovat na zdravotní rizika spojená s rizikovým sexuálním chováním
- upozorňovat na důsledky nedodržování bezpečnostních pravidel v dopravě

5. Formy a metody k dosažení cílů

Během roku je třeba koordinovat práci třídních učitelů a vyučujících předmětů, kterých se primární prevence nejvíce týká.

Pravidelné schůzky s vyučujícími – předat jim informace ohledně besed, přednášek, exkurzí, které budou probíhat na škole v rámci jednotlivých tříd. Čerpat náměty od učitelů na přednášky pro žáky i učitele. Zpětná vazba od třídních učitelů, jaké mají ve třídách problémy, s čím by potřebovali pomoci.

V rámci výuky jsou využívány různé metody – samostatná práce, diskuze, skupinová práce, promítání, výklad, práce na projektorech, prezentace, rozhovor, soutěže, hry, práce s literaturou, tiskem atd.

V jednotlivých třídách jsou vybraná témata primární prevence doplněna besedami, přednáškami a projekty s odborníky na danou tematiku.

Vyučující ve svých předmětech využívají vhodných témat k propagaci zdravého životního stylu. Viz příloha č. 1 – Primární prevence ve výuce.

Dostatečnou nabídkou různých vhodně zaměřených aktivit učíme žáky vhodně a účelně využívat volný čas. Viz příloha č. 2 - Zájmové kroužky organizované školou.

Třídnické hodiny využívají učitelé k řešení problémů, upevňování pozitivních vztahů ve třídě, působení na jejich osobnost.

Seznamovací kurzy na začátku 1. ročníku ve spolupráci s výchovným poradcem a metodikem prevence.

Vhodnými aktivitami posilujeme pozitivní vztahy mezi žáky naší školy i mezi žáky a učiteli(školní výlety, sportovně-turistické dny, sportovní den, seznamovací kurzy). Viz příloha č. 3 – Aktivity pro žáky, rodiče, učitele.

Rodiče mají možnost individuální konzultace s třídním učitelem, vedením školy, výchovným poradcem, metodikem prevence.

Spolupracujeme s rodiči při řešení problémových situací.

Schránka důvěry slouží ke zlepšení komunikace ve škole, mapování situace ve škole a k odhalení nežádoucích jevů.

Konzultační hodiny metodika prevence jsou vyvěšeny spolu s ostatními informacemi na nástěnce v prvním patře školy.

V přízemí budovy školy máme umístěnou obrazovku, kde je spuštěný projekt ŠIK – Školní Informační Kanál, který je určen k podpoře prevence rizikového chování dětí a podpoře výchovného poradenství na školách. Komunikace s žáky probíhá prostřednictvím ozvučených video spotů vysílaných na obrazovce. Projekt zahrnuje efektivní způsob prevence, regionální zpravodajství a informační kanál, informace pro kariérové rozhodování, aktivity kraje či města, vlastní prezentaci školy.

Školní rok 2015/2016

Adaptační kurz pro 1. ročníky – S1.T, D1.C, K1.B

Spolupráce s Policií ČR oddělení prevence – přednášky :

- pro 1. ročníky „Kyberšikana“
- pro vybrané třídy „Nebezpečí na internetu“
- pro 1. a 2. ročníky „Kriminalita mládeže“
- pro 2. ročníky „Drogy“
- pro 3. ročníky „Řidiči, znáš 6P?“
- pro vybrané třídy ukázky sebeobrany
- pro vybrané třídy „Extrémismus“
- pro vybrané třídy „Terorismus“

Pro 1. ročníky - návštěva HZS v Domažlicích.

6. Hodnocení přestupků

Školní řád zakazuje užívání a distribuci drog, alkoholu, kouření. Se školním řádem a sankcemi za jeho porušení jsou žáci i rodiče seznámeni. Školní řád je zveřejněn na webových stránkách školy a dále je vyvěšen na nástěnkách ve třídách i na chodbách školy.

Pokud žák poruší v těchto případech školní řád, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální rozhovor se žákem, následné řešení s rodiči, popř. doporučení k odborníkům
- v případě nezájmu rodičů uvědomění odboru sociální péče
- v případě dealerství oznámení věci na Policii ČR

7. Závěr

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání po celou dobu školní docházky. Vzhledem k efektivnosti programu je velmi důležitá spolupráce pedagogického sboru, žáků, rodičů a dalších odborníků. Velmi důležité je poskytování informací v oblasti prevence rizikového chování a zároveň se zaměřit na oblasti zdravého životního stylu.

S preventivním programem školy jsou seznámeni všichni vyučující. Žáci i rodiče budou s tímto programem seznámeni prostřednictvím třídních učitelů a program bude zpřístupněn na webových stránkách.

Zpracovala: Mgr. Šárka Fišrová

8. Přílohy

8.1. Příloha č. 1

Přehled témat primární prevence ve výuce

Předmět	Téma
Čj	Alkoholismus- Realismus, naturalismus, beatnici
Nj, Aj	Zdravý životní styl, zdravé jídlo a pití, dopravní výchova
Zd	Poruchy příjmu potravy, zásady první pomoci, tabakismus, narkomanie
Ko	Rizikové sexuální chování, pohlavní choroby
Ev	Xenofobie, agrese
D	Antisemitismus, rasismus
On	Rasismus, životní styl, kriminalita mládeže, sekty, šikana, využití volného času, mezilidské vztahy, zásady první pomoci, drogová závislost, mediální výchova, vztahy mezi pohlavími, mezilidské vztahy
Sto	Bezpečnost práce, hygiena, životní styl
Pv	Tabakismus, zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy, nesprávné stravovací návyky, civilizační choroby, nákazy a otravy z potravin
Tku	Zdravý životní styl, základy první pomoci
Tv	Zdravý životní styl, zásady bezpečnosti a hygieny základy první pomoci, sebeovládání
Ov	Kriminalita mládeže, zásady první pomoci alkoholismus, tabakismus, omamné látky
Ch	Alkoholismus, tabakismus, narkomanie a její vliv na org., účinek jedovatých, toxických látek na lids. org
E	finanční gramotnost, pracovní právo
Vz	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
Ttr, Tka	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
Mtr, Mka	Likvidace nebezpečných odpadů, ekologie
M	Finanční gramotnost
It	Kyberšikana
Ze	Zásady správné výživy a zdrav. život. stylu, likvidace odpadů, nástroje na ochranu živ. prostředí, dopady člověka na ochranu životního prostředí
Tko	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
St	Likvidace nebezpečných odpadů, ekologie

Přehled akcí primární prevence podle jednotlivých tříd

Adaptační kurz – S1.T, D1.C, K1.B

Vánoční besídky – všechny třídy

Sportovní den – všechny třídy

Školní výlet – všechny třídy

Maturitní ples – M4.S,G4.K

Exkurze, besedy („Řidiči, znáš 6P?“ Kyberšikana, Kriminalita mládeže, Extrémismus, Drogy, Terorismus, exkurze HZS Domažlice) – vybrané třídy

Primární prevence v třídnických hodinách:

- aktuální témata, připomínky, dotazy, komunikace by měla být otevřená, každý má prostor se vyjádřit
- je nutné vytvořit specifická pravidla komunikace
- během setkání se nastaví normy chování v kolektivu

Přehled akcí primární prevence v rámci školy

Odborná praxe studentů

Odborná praxe žáků učebních oborů

Přednášky a exkurze na vybraná témata

Charitativní sbírky – Světluška, Život dětem

Soutěže v odborných dovednostech

Sportovní soutěže – atletika, fotbal, košíková, odbíjená, florbal

8.2. Příloha č. 2

Přehled zájmových kroužků organizovaných školou

Sebeobrana a box - Ing. Josef Krejza

Strojírenství – mechatronika – Ing. Miroslav Jäger

Tvůrčí psaní – Mgr. I. Nikl

Práce s knihou – Mgr. A. Kalíšková

Společně světem literatury – Mgr. M. Šíp Ph.D.

Angličtina – konverzace – A. Hájek, Ing. Z. Pitner

Přírodovědný kroužek – Ing. Dana Hájková

8.3. Příloha č. 3

Aktivity pro žáky:

Zájmové kroužky organizované školou
Poskytnutí první pomoci (proškolení)
Návštěva HZS v Domažlicích
Akce „Člověk v tísni“
Spolupráce s Policií ČR
Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou
Charitativní sbírka „Světluška“
Charitativní sbírka „Život dětem“
Dny otevřených dveří
Den Země
Filmová představení
Besedy a exkurze dle nabídky různých organizací
Exkurze dle zaměření jednotlivých oborů
Prezentace žáků na různých soutěžích
Vánoční besídky
Školní výlety, sportovně-turistické pochody
Sportovní den školy
Sportovní turnaje
Mezinárodní spolupráce(sportovní turnaje, výměnné pobyty studentů)
Nástěnka primární prevence
Poradenská činnost(výchovný poradce, metodik prevence, vedení školy)
Kulturní akce – zájezdy do zahraničí, výstavy
Návštěva knihovny, muzea v Domažlicích
Školní Informační Kanál – prevence v obraze
Adaptační kurzy pro 1. ročníky

Aktivity pro rodiče:

Rodiče jsou informováni o realizaci programu prostřednictvím třídních schůzek a webových stránek školy.

Rodiče mají možnost individuální konzultace s třídním učitelem a metodikem prevence.

Spolupracujeme s rodiči při řešení problémových situací.

Poskytujeme rodičům kontakty na organizace zabývající se prevencí.

Členem Školské rady mohou být zástupci z řad rodičů a podílet se tak na činnosti školy.

Aktivita pro učitele:

Vzdělávací semináře pro pedagogy.

Porady pedagogů (metodik prevence informuje o aktualitách v oblasti prevence, o plánovaných akcích na škole, zpětná vazba od vyučujících o situaci ve třídách).

Nábory žáků základních škol.

Informativní schůzky rodičů žáků 9. tříd.

Dílny pro ZŠ – „Motivace pro technické vzdělávání“.

8.4. Příloha č. 4

Vnitřní informační zdroje

V. Jirásková – Multikulturní výchova
T. Šišková – Menšiny a migranti v České republice
M. Borník – Drogy-co bychom o nich měli vědět
J. Richter – Likvidační životní styl
J. Presl – Drogy-mýty a realita
Informační centra pro mládež v ČR
Informační centra pro mládež v EU
Co dělat.....(centrum pro bezpečný stát)
DVD - Jeden svět na školách
DVD – Média a chudoba
DVD – Šťěstí přeje připraveným
VHS – Krátký život Anny Frankové
VHS – Drogová problematika, sexuální výchova
VHS – Ochrana člověka za mimořádných situací

Vnější informační zdroje

www.drogy.cz
www.odrogách.cz
www.sikana.cz
www.sikana.org
www.e-bezpeci.cz
www.anabell.cz
www.linkabezpeci.cz
www.seznamsebezpecne.cz
www.ochranaobyvatel.cz

Kontakty na organizace

Policie ČR , obvodní oddělení Hruškova 152, 344 15 Domažlice, tel. 974 331 650
Městská policie Domažlice, nám. Míru 1, 344 01 Domažlice, tel. 379 719 195(tísňové volání 156)
HZS Domažlice, Břetislavova 158, 344 01 Domažlice, tel. 950315111 x 150
Integrovaný záchranný systém – tel. 112
Linka důvěry tel. 116 111(linka vzkaz domů 800 111 113)
Člověk v tísni o.p.s, regionální pobočka Plzeň, Mikulášské náměstí 17, 326 00 Plzeň, tel. 377 240 090
PPP Pivovarská 323, 344 01 Domažlice, tel.379 724 276
Linka dětské pomoci 377 260 221
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví – U nemocnice 579, Domažlice, tel. 379719281

